

Hässleholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Tyringe skola F-9 i Hässleholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hässleholms kommun att senast den **19 november 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Hässleholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta ingår att rektorn leder och samordnar arbetet med att utforma skolmiljön så att alla elever tillförsäkras studiero, genom att rektorn för personalen klargör ansvarstagande för att ordningsregler efterlevs, hur ordningsstörningar ska hanteras om de uppstår och hur disciplinära åtgärder används (2 kap. 9-10 §§, 5 kap. 3, 5-16 och 22-23 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att utbildningen på Tyringe skola inte utformas på ett sådant sätt att alla elever i årskurserna 4-6 och 7-9 tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Utredningen visar att det inte är studiero på alla lektioner. Även om rektorn och lärare uppger att det har gjorts insatser på skolan visar utredningen att dessa inte varit tillräckliga för att tillförsäkra eleverna en skolmiljö som präglas av studiero samt att studieron fortsatt brister.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Enligt skollagen får rektorn eller en lärare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-16 och 22-23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, skriftlig varning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektor fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Av läroplanen framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning

Majoriteten av intervjuade elever i årskurserna 4 till 9 säger att de inte har studiero i ett eller flera ämnen, medan elever i årskurs 3 säger att det kan vara pratigt i deras klasser men att de för det mesta kan koncentrera sig. Enligt elever i årskurserna 7 till 9 är det kaos i ett ämne, och det är heller inte studiero i en del andra ämnen. Elever i ett par klasser i årskurserna 4 till 6 säger att de aldrig har studiero. Andra elever i dessa årskurser säger att de har studiero ibland men inte alltid. Enligt elever beror den bristande studieron på att vissa lärare inte gör så mycket åt situationen när det inte är studiero. Elever säger att en del lärare inte ger några tillsägelser eller inte bryr sig. Enligt elever i årskurserna 4 till 6 är det ofta kaos när de har vikarie, även i de fall då de har vikarier under en längre tid och i en del klasser har de haft vikarie i upp till en hel termin. Elever berättar att de inte alltid kan göra de uppgifter som de ska under lektionerna, därför att det är stökigt i klassen.

Samtliga intervjuade elever säger att det finns gemensamma ordningsregler på skolan. Enligt elever i årskurserna 4 till 9 har dock lärare olika gränser för hur reglerna ska följas.

Lärare som undervisar i årskurserna 7 till 9 säger i intervju att studieron i klasserna beror på ämne, klass och vilken kollega det handlar om. Enligt lärare har det tidigare inte gjorts något för att komma tillrätta med problemen, men de säger att skolledningen nu har börjat arbeta mer konkret med problematiken. Bland annat har någon lärare, som fått mycket klagomål, fått handledning av en kollega. Enligt lärare finns det dock fler lärare på skolan som skulle behöva ett liknande stöd för att kunna upprätthålla studiero. Lärare säger att de har haft kollegiala diskussioner om upplägg av lektioner för att skapa studiero och även fått stöd av specialpedagogen, men att skolledningen behöver vara mer tydlig med vilken undervisning som behöver bli bättre och även följa

upp att överenskommelser om likvärdigt upplagda lektioner verkligen fungerar. Lärare säger att det är bristande studiero under tre till fem lektioner under en vecka i en del klasser, vilket får enorma konsekvenser för elever. Detta eftersom att en del elever har svårigheter att nå kunskapskraven på grund av den dåliga studieron och enligt lärare finns det även elever som hade kunnat komma längre i sin utveckling om studieron varit bättre.

Lärare som undervisar i årskurserna 4 till 6 säger att elever inte har studiero under alla lektioner och enligt dem beror det på att det är olika regler på skolan och att olika lärare har olika förväntningar på hur eleverna ska bete sig och att elever ges motstridiga budskap. Lärare säger vidare att studieron skiljer sig åt på grund av bristande struktur i viss undervisning och att ett par klasser har haft flera olika vikarier och många lärarbyten. Enligt lärare har det dock blivit något bättre i de klasserna, då det har gjorts vissa insatser, men det skulle behövas organisatoriska förändringar eftersom elever i årskurs 4 har för många olika lärare, vilket påverkar elevernas möjligheter att efterleva ordningsreglerna. Att en del elever dessutom får springa mellan lektionerna utan ordentliga raster och bensträckare påverkar, enligt lärare, också studieron i klassrummen. Även lärare som undervisar i årskurserna F till 3 säger att det förekommer brister i studieron, men att elever för det mesta har studiero. Lärare uppger att de har en del elever som har koncentrationssvårigheter och att lärarna inte alltid lyckas bibehålla studieron trots anpassningar. De säger att omfattningen av bristande studiero kan vara sådan att det påverkar elevers möjligheter att göra vad de ska under vissa tider av dagen och att detta är en konsekvens av att de inte har tillräckligt med grupprum på skolan.

Samtliga lärare berättar liksom eleverna om att det finns gemensamma ordningsregler på skolan och därtill har varje enhet trivseregler, men enligt lärare som undervisar i årskurserna 4 till 6 följs inte reglerna eftersom lärare har olika förväntningar på eleverna.

Representanter för elevhälsoteamet uppger i intervju att det finns lärare i årskurserna 4 till 9 som inte kan upprätthålla studiero under lektionerna. De säger att frågor om brister i studieron kan komma in till elevhälsoteamet exempelvis genom att elever talar om att det är stökigt i klassen och att de under vissa lektioner mår dåligt av det. Representanter för elevhälsoteamet säger att de då tar upp det i resurs- och/eller elevhälsoteamet. Därefter beslutar de om de ska göra klassrumsobservationer, för att sedan ge tips och råd till lärare om hur de kan åtgärda situationen för att få studiero. De berättar vidare att lärare har fått handledning av mer erfarna kollegor för att kunna upprätthålla studiero och att detta hjälpt.

Rektorn säger att det finns lektioner på skolan där det inte är studiero, men att det handlar om enstaka tillfällen i årskurserna F till 3 medan det varit och fortsatt är stökigt i vissa klasser i årskurserna 4 till 6 samt i ett ämne i de högre årskurserna. Enligt rektorn är det särskilt stökigt i någon klass när eleverna undervisas av vissa lärare. Brister i studieron beror enligt rektorn på att vissa lärare brister i ledarskapet och att en del elever då tar mer utrymme utan att tillrättavisas. Enligt rektorn har dock insatser i form av ett förebyggande arbete med att upprätta ordningsregler gett viss effekt. På fråga om hur rektorn ser på att både elever och lärare säger att lärare hanterar frågan

med att upprätthålla studiero på olika sätt svarar rektorn att det är något som identifierades redan under förra läsåret. Därför har de, enligt rektorn, skrivit in i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling att lärare ska prata med elever om trygghet och studiero och vad som händer om regler inte följs. Vidare har bland annat studiero diskuterats mellan personal vid olika möten. Rektorn säger att skolledningen emellertid behöver bli bättre på att följa upp att lärare faktiskt gör vad de har kommit överens om att de ska göra.

Rektorn uppger vidare att ordningsreglerna som hen sätter upp är tolkningsbara för att de ska fungera från förskoleklass till årskurs nio och att reglerna därför behöver diskuteras, tolkas och anpassas. Enligt rektorn behöver elever lära sig vilka regler som gäller hos olika lärare och det måste lärare vara tydliga med inför eleverna, men enligt rektorn kan detta ha varit otydligt för eleverna. Rektorn säger också att alla lärare inte arbetar med ordningsreglerna så mycket som skolledningen skulle önska och att lärare har olika uppfattningar om vilka konsekvenser det ska få när elever bryter mot reglerna. Rektorn säger att de behöver arbeta mer förebyggande och främjande kring frågor som rör trygghet och studiero, bland annat genom att skolkuratorer är ute mer i klassrummen och pratar och observerar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Hässleholms kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Hässleholms kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 2 § skollagen, 3 kap. 12 d och f §§ skollagen, 9 kap. 4 a § skolförordningen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper)

Motivering

Det har vid tillsynen av Tyringe skola inte framkommit annat än att det tas hänsyn till elevers olika behov i utbildningen. Skolinspektionen gör denna bedömning då det i intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärare har goda förutsättningar för att planera och organisera undervisningen utifrån elevers olika behov och enligt lärare har de ett nära samarbete med resursteamet som stöttar dem i deras arbete. I intervju med rektorn och elever i årskurserna 4-9 framkommer det visserligen att det finns ett fåtal ämnen där lärare låter alla elever arbeta på samma sätt och med samma uppgifter på ett enformigt sätt, där intervjuade elever upplever att det är för lätt för dem. Enligt rektorn har skolledningen emellertid kännedom om de exempel som eleverna beskriver och uppger att insatser har gjorts, exempelvis genom att lärare ges handledning av kollegor. Enligt lärare och rektorn bedöms vidare nyanlända elevers kunskaper enligt Skolverkets kartläggningsmaterial inom ett par veckor från att elever kommer till skolan och resultatet delges lärare, som utgår från resultaten vid planering av undervisningen.

- Kartläggningsmaterial i förskoleklass, nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3 används. För elever som utifrån dessa underlag visar indikationer på att inte nå kommande kunskapskrav görs en särskild bedömning och insatser planeras, följs upp och information överförs enligt författningarnas krav. (3 kap. 4, 4a och 4b §§ skollagen, 9 kap. 20, 21 och 22b §§ skolförordningen)
- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 7-12 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Motivering

Det har vid tillsynen av Tyringe skola inte framkommit annat än att kartläggningsmaterial i förskoleklass, nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3 används på skolan. Vidare görs en särskild bedömning och insatser planeras och följs upp för elever som utifrån dessa underlag visar indikationer på att inte nå kommande kunskapskrav. Skolinspektionen grundar sin bedömning på att ovanstående framkommit i samtliga personalintervjuer. Vidare framkom i intervjuerna att elevernas resultat sammanställs och analyseras i samråd med specialpedagog, som även handleder lärare i arbetet med att sätta in extra anpassningar när resultaten indikerar att elever inte kommer att nå kunskapskraven. Det sker vidare en överlämning av resultaten och insatta åtgärder till mottagande lärare i årskurserna 1 och 4.

Det har heller inte framkommit annat än att elever ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar, att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, att elever ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visat att de behöver samt att insatta åtgärder följs upp och utvärderas. Skolinspektionens bedömning grundar sig på att det i intervjuer med lärare och elevhälsa har framkommit att lärare ger extra anpassningar till elever som är i behov av det, med stöd av representanter för elevhälsan. Det framkommer dock också exempel på att det finns lärare som inte alltid kan ge alla elever de extra anpassningar som de behöver därför att flera elever behöver stöd samtidigt, men också på att efter att lärare har förmedlat detta till skolledningen, har en extra resursperson tillsatts i klassen. Av intervjuerna framkommer även att lärare gör en anmälan till rektorn och elevhälsan om en elev befaras att inte nå målen trots att läraren gett extra

anpassningar och att en anmälan alltid leder till att en utredning påbörjas samt att elever sedan ges det särskilda stöd som de behöver utifrån vad utredningen visar.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Therése Mineur

Föredragande
Signerat av: Therése Mineur

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Tyringe skola F-9

Fakta om Tyringe skola F-9

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Hässleholms kommun under vårterminen 2021. Skolinspektionen genomförde digitala intervjuer mellan den 22 mars 2021 och den 24 mars 2021 med elever, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn och biträdande rektorer vid Tyringe skola F-9.

Tyringe skola är en kommunal grundskola för förskoleklass och årskurserna 1-9. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn går det 588 elever på skolan, varav det går 180 elever i förskoleklass och årskurserna 1-3, 179 elever i årskurserna 4-6 och 229 elever i årskurserna 7-9. Skolan leds av en rektor och i skolläbningen ingår även två biträdande rektorer, varav en av dem är operativt ansvarig för förskoleklass och årskurserna 1-3 och den andra för årskurserna 4-9.

Måluppfyllelse

Enligt Skolverkets statistik från år 2019 var det 60 procent av eleverna i årskurs 6 som nådde upp till kunskapskraven i alla ämnen. Motsvarande siffra för årskurs 9 uppgick till 71,3 procent och 86,3 procent av eleverna var behöriga till yrkesprogram. Det genomsnittliga meritvärdet var 214,8 poäng medan det modellberäknade meritvärdet enligt SALSA var 211 poäng. Enligt skolans egna sammanställningar av betyg i respektive ämne år 2020, var engelska det ämne där flest elever inte nådde upp till kunskapskraven i årskurs 6. Vid tillfället var det 72,7 procent av flickorna respektive 72,1 procent av pojkarna som nådde kunskapskraven. I ämnena bild och musik var det 100 procent av flickorna som nådde kunskapskraven. I årskurs 9 var det inte något ämne där samtliga pojkar nådde kunskapskraven. Bland flickorna var det 100 procent av eleverna som nådde kunskapskraven i moderna språk och modersmål. I ämnena historia och religionskunskap var det 90 procent av flickorna och 71,9 procent av pojkarna som nådde kunskapskraven. Enligt Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 och 9 som genomfördes hösten 2019 var indexvärdet 4,1 respektive 4,6 på en tiogradig skala för området studiero. Motsvarande indexvärde i enkäten till pedagogisk personal var 5,7.